

POMOĆNIK U NASTAVI

***Način uključivanja te zadaće pomoćnika
u nastavi***

Izradila: Daniela Milin

- **Sva se djeca rađaju s temeljnim pravima i slobodama koja pripadaju svim ljudskim bićima.**
- Djeca s teškoćama u razvoju imaju sva prava kao i ostala djeca, ali **zahtijevaju posebnu pozornost.**
- Potrebna im je veća pomoć i podrška okruženja.

- Prvi je bitan dokument **Konvencija o pravima djeteta**
 - usvojena 1989. godine,
 - u Republici Hrvatskoj na snazi od 6. listopada 1991. godine,
 - međunarodni dokument koji sadrži preporuke za podizanje kvalitete života djece.

- Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (NN 24/15, čl. 2., st. 2.)
- Učenik s teškoćama u razvoju jest učenik čije sposobnosti u međudjelovanju s čimbenicima iz okoline ograničavaju njegovo puno, učinkovito i ravnopravno sudjelovanje u odgojno-obrazovnom procesu s ostalim učenicima.

Orientacijska lista vrsta teškoća:

- oštećenje vida,
- oštećenje sluha,
- oštećenja jezično-govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće u učenju,
- tjelesni invaliditet,
- mentalna retardacija,
- poremećaji u ponašanju uvjetovani organskim faktorima ili psihopatološkim stanjem,
- postojanje više vrsta teškoća u psihofizičkom razvoju.

Primjereni programi školovanja:

- redoviti programi uz individualizirane postupke,
- redoviti programi uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke,
- posebni programi uz individualizirane postupke,
- posebni programi za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnog života i rada uz individualizirane postupke.

Neovisno o kojem je obliku programa riječ, zadaće

su asistencijom podržavanje djeteta u izvršavanju nastavnih aktivnosti.

Koja je uloga pomoćnika u nastavi i što se od njega očekuje?

- **Pomoćnik u nastavi je osoba koja provodi individualan rad s učenicima s teškoćama u razvoju.**
- **Pritom ostvaruje dvostruku ulogu:**
 - pomaže učenicima u usvajanju odgojno- obrazovnih sadržaja
 - posreduje u uspostavljanju interakcije među učenicima.

Pomoćnik nije nositelj nastavnog procesa niti smije izrađivati planove i programe te sredstva za rad s učenicima, ali mora biti obaviješten o njima.

Kome je pomoćnik u nastavi potreban?

Odgovor možemo izraziti sljedećim rečenicama:

- učeniku s teškoćama u razvoju,
- učitelju i drugim stručnjacima,
- kurikulumu (u skladu sa sposobnostima učenika),
- školi.

Temeljni cilj uključivanja pomoćnika u nastavi jest olakšavanje inkluzije učenika s teškoćama u primarno obrazovanje te izjednačavanje mogućnosti učenika.

Pomoćnik u nastavi može pružati potporu jednom ili dvoje učenika u istom ili različitim razrednim odjelima ili kao pomoćnik skupini učenika unutar razrednog odjela ili odgojno – obrazovne skupine.

Zadaće pomoćnika u nastavi

Prema Nacrtu prijedloga Pravilnika o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima (MZOŠ, 2015) zadaće pomoćnika u nastavi su:

- pomoć u komunikaciji i socijalnoj uključenosti,
- pomoć pri kretanju, pomoć pri uzimanju hrane i pića,
- pomoć pri obavljanju higijenskih potreba,

- suradnja s roditeljima (komunikacijska bilježnica)
, učiteljima/nastavnicima i vršnjacima, ali sve
prema uputama i programu koji izrađuje učitelj/
nastavnik i stručni tim škole,
- vođenje Dnevnika rada,
- mjesečno izvješće o statusu učenika.

- Pomoćnici u nastavi trebaju surađivati s učiteljima /nastavnicima i roditeljima kako bi mogli primjereno odgovoriti na djetetove potrebe.
- Pomoćnikov rad uključuje i komunikaciju s voditeljem pomoćnika u nastavi.
- **Voditelj pomoćnika** je djelatnik škole kojeg imenuje ravnatelj (psiholog, defektolog škole) te je odgovoran za rad pomoćnika (izrađuje program rada pomoćnika, daje upute pomoćniku te prati njegov rad).

U praksi pomoćnikove svakodnevne dužnosti s

- dolazi 10 minuta prije učenika u školu,
- učenika dočekuje i prihvaća,
- olakšava mu kretanje,
- priprema ga za ulazak u učionicu,
- pomoć pri toaleti,
- smješta učenika na mjesto, priprema mu pribor,
- u dogovoru s učiteljem prepisuje s ploče, piše po diktatu,
- pomaže u rukovanju s priborom ili crta umjesto učenika te mu pridržava ruku,

- usmjerava ga na nastavu,
- na satu TZK sudjeluje u aktivnostima,
- za vrijeme odmora donosi užinu, odvodi učenika do toaleta te premješta učenika u drugu prostoriju,
- prati učenika na terensku nastavu.

Pomoćnik svaku školsku aktivnost treba promatrati kao priliku za interakciju.

Kako postupati s učenikom s teškoćama u razvoju?

- Posljedice za nepoželjno ponašanje nikako ne smiju podrazumijevati fizičko kažnjavanje, ponižavanje, uskraćivanje osnovnih potreba (zabrana odlaska na toalet, hrane, vode), prijetnje
ni bilo koji oblik agresivnog ponašanja!
- Izbjegavanje naređivačkog pristupa i načina komunikacije!
- Pohvalom, odobravanjem i pozitivnom pažnjom treba nagrađivati poslušna ponašanja učenika!

- Postavljanje pravila i jasnih granica ponašanja!
- Dogovor o posljedicama u slučaju nepoštivanja pravila ponašanja!
- Ako učenik ne obraća pozornost na ono što govorite, potrebno je na smiren način privući pozornost!
- Davanje dovoljno vremena učeniku da poslušati i učini ono što ste zadali. U situaciji kada ne poslušati, potrebno je učeniku dati kraće vrijeme za predah. Tada se nemojte obraćati učeniku što će dati bolje rezultate nego neprestani pritisak!
- Izmjena aktivnosti, metoda rada i prostora!
- Davati kratke i jasne upute!

- Nikad ne silite autistično dijete da radi nešto što ne želi, ne povisujte ton ako se ne odaziva!
- Autističnu djecu ne pokušavajte odviknuti od rituala jer oni u tome osjećaju sigurnost!
- Učenik će pozitivno reagirati na osobu koju doživljava kao pomoć, a ne kao prijetnju ili osobu koja ga kažnjava!
- Naposljetku, treba uvijek imati na umu da nepoželjni oblici ponašanja kod nekih učenika mogu značiti poziv u pomoć, traženje pažnje ili nečega što djetetu nedostaje (npr. brige, ljubavi i sl.) te ih ne treba shvaćati osobno!

Pomoćnik u nastavi treba pratiti ponašanje učenika. Ako primijetite promjene u ponašanju i simptomima koje učenik iskazuje, svakako se obratite razredniku i stručnoj službi škole te obavijestite roditelje o promjenama koje ste uočili.

